

billad; ej blott i tanken existerande. *Ett v-t föremål, ting.* — 2) Som tilldragit sig. Ej dik-tad. *En v. händelse.* — 3) Sann, rätt, egentlig. *Berätta v-a förloppet. V-a orsaken.* — 4) Sann-skyldig, riktig, äkta. *En v. vän. Ha en v. sys-sla.* ej blott titeln deraf. — 5) (om embets-män) Tjenstgörande; ej blott titulera. *V. inne-hafvare af en sys-sla. V. kammarjunkare.*

VERKLIGEN, adv. I sjelfva verket, i san-ning, sannerligen.

VERKLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara verklig (bem. 1 o. 2). *Ett tings v.*, verkliga till-varo. *En händelses v.*, förhållandet att den verk-ligen tilldragit sig.

VERKLIGT, adv. Se *Verkligen*.

VERKMÅTT, n. 5. Fotens indelning i tolf tum (till skillnad ifrån Decimaltum).

VERKMÅSTARE, m. 5. 1) Den som gjort, skapat något. *Den store v-n*, verdens skapare. — 2) Föreståndare på en fabrik, o. s. v. — 3) (fam.) Tillställare, anstiftare, upphofsman.

VERKNING, f. 2. 1) Yttringen af hvarje kraft, såsom ledande till en påföljd (verkan). — 2) Brukas oriktigt i st. f. Verkan.

Anm. Emellan *Verkande* och *Verkning* är den skillnad, att det förra har mer afseende på den verkande kraften (Orsaken), det sednare mera på dess slutliga påföljd (Verkan).

VERKNINGSKRAFT, f. 5. Verkande kraft.

VERKNINGSKRETS, m. 2. 1) Den rymd, inom hvilken verkningarna af en kraft eller i all-mänhet af hvarje fysisk orsak, som befinner sig på ett bestämdt ställe, äro märkbara. *Elektrisk v.*, den rymd, inom hvilken verkningarna af en elektriserad kropp på andra kroppar äro märk-bara. — 2) Vidden af en persons verksamhet. *En religionslärares v.* — 3) Säges äfv. om vidden af andeliga verkningar, t. ex.: *De liberala idé-ernas v. utvidgas allt mer och mer.*

VERKNINGSMEDEL, n. 5. Verkande medel.

VERKNINGSMÅTT, n. 5. Måttet eller kraf-ten af en verkning.

VERKNINGSPUNKT, m. 5. Den punkt, hvarpå en kraft verkar.

VERKSAM, a. 2. 1) (om sak) Som gör, med-för verkan; kraftig, eftertrycklig. *V-t medel. V-t bemödande. V. bemedling.* — 2) (om person) Oförtruten att verka, driftigt i handling. *Han är mycket v. En v. man.*

VERKSAMHET, f. 5. Egenskapen att vara verksam (för begge bem.). *Medlets v. är be-pröfvad. Hans v. är otrolig.*

VERKSAMT, adv. På ett verksamt sätt, med verksamhet.

VERKSELE, m. 2. pl. — *selar*. Sele till en arbetsvagn.

VERKSILFVER, n. sing. Se *Arbetssilfver*.

VERKSTAD, m. 5. pl. — *städer*. 1) Rum-met, der en handverkare, slöjddikare förrättar sitt arbete. — 2) (fig.) Stället, der något anstiftas, tillställas, o. s. v. *En v. för revolutioner.*

VERKSTOL, m. 2. Säges om vissa mekaniska inrättningar, medelst hvilka åtskilliga saker till-verkas.

VERKSTÄLLA, v. a. 2. Sätta i verket, ut-föra. *V. ett beslut, en dom, en befallning, or-der.* — *V-n de*, part. akt. Brukas adjektivt i uttrycket: *Den v. makten*, den makt i staten, som sätter domar och allmänna beslut i verket.

VERKSTÄLLANDE, n. 4. Sättande i verket, utförande. *V-t af ett beslut. Domens v.*

II.

VERKSTÄLLARE, m. 5. Den, som verk-ställer något. *Ett testamentes v.*

VERKSTÄLLBAR, a. 2. Som kan verkställas.

VERKSTÄLLBARHET, f. 5. Egenskapen att kunna verkställas.

VERKSTÄLLIG, a. 2. Se *Verkställbar*.

VERKSTÄLLIGHET, f. 5. Se *Verkställande*.

Sätta i v., verkställa. *Gå i v.*, komma till v., blifva verkställd, gå i fullbordan. *Skrida till v.*, till verkställande, utförande. *Bristande v.*, för-hållandet, att något ej går i verkställighet.

VERKSYND, f. 5. (teol.) Hvarje ur arfsynden härflytande afvikelse från Guds lag, i begär, tan-ka, ord eller gerningar.

VERKTUM, m. 5. Tum, beräknad efter verk-mått, d. v. s. tolf på foten.

VERKTYG, n. 5. 1) Det, hvarmed något verkas, förrättas, utföres, förfärdigas, eller hvar-med ett arbete lättas. *Stormen är ett v. i Guds hand. Sinness v. En snickares v.* — *Syn. Don, Redskap.* — 2) (fig.) Person, som af en annan begagnas för utförandet af hans vilja. Säges vanligen i dålig mening. *Tyrannens v.*

VERKVÄGN, m. 2. Se *Arbetsvagn*.

VERLD (uttalas vanligen: värld), f. 2. (i forn-språket *Verald*, isl. *Veröld*, *Veröldd*, d. v. s. allt varande) Brukas i plur. endast för bem. 3, och för öfrigt merendels i bestämd form. 1) Allt skapadt, så ande som materie. *Den materiella v-en* ell. *Kroppsverlden. Sinneverlden. Ande-verlden. Gud har skapat v-en.* — 2) (uti in-skränkta mening) Inbegreppet af allt, som kan förnimmas af sinnena, såsom ett helt betraktadt. *V-ens daning.* — 3) (med plural) Se *Verldskropp. Millioner v-ar sväfa i den oändliga rymden.* — 4) (i äldsta och allmännaste bety-delse) Jordklotet, jorden. Deraf: Verldsdel, Verldshistoria, Verldskringsegare. *Gamla v-en*, Europa, Asien och Afrika. *Nya v-en*, Amerika. *Alexan-der sträfvade efter herraväldet öfver v-en. 2000 år efter v-ens skapelse. I alla v-ens tider*, i alla tider, alltid. *För allting i v-en*, se *Allting*. *I all v-en*, säges i samtal, vid frå-gor, för att stegra uttrycket och såsom tecken till en viss sinnesrörelse, t. ex.: *Huru i all v-en kan han vara så oförståndig? När i all v-en skedde det? Men hvarför i all v-en har han gjort det?* (Fam.) *Det är inte hela världen*, det är en ringa sak. — 5) Säges hyperboliskt om en vidsträckt och ganska befolkad ort. *London är en v., en liten v.* — 6) Menniskor i allmän-het. *Hela v-en känner det. V-en är ond. Inför hela v-en, i hela v-ens åsyn*, i alla menni-skors åsyn. *Den fina v-en*, de som utmärka sig genom ett finare yttre och göra anspråk på en finare bildning. *Den förnäma v-en*, de förnäme. *Den sköna v-en*, de sköna. *Den lärda v-en*, de lärde. *Stora v-en*, de förnäma och rika. *Lefva i stora v-en*, i umgänge med dessa. *Af ell. efter gamla världen*, gammaldags, gammalmodig. *En man af gamla v-en.* (Fam.) *Skyldig Gud och hela v-en*, mycket skuldsatt. *Känna v-en*, känna människorna. *Skicka sig efter v-en*, efter dem man umgås med. *Veta att skicka sig i v-en*, hafva lefnadsvett. *Göra sitt inträde i v-en*, i umgängslifvet, i sällskapsverlden; äfv. börja att försörja sig sjelf. *Öfverge, draga sig ifrån v-en*, börja att föra ett ensligt lefnadssätt. *Förr i v-en*, i gamla tider. *Så är v-ens sed ell. sätt, så går det till i v-en*, så handla, uppföra sig människorna; det plägar så gå. *Den bästa men-niska i v-en*, en utmärkt god, förträfflig menni-